

ב"ה

אין ליכט

פון תורה

ספר

קב הישר

מסע

אידיש

843

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק.
שנת תשס"א לפ"ק

כעילה השם יתברך

פרק פ'יד

• מסע •

אין דעם פרק ווערט ערקלערט:

די כוונה פון פסוק "אם תגבייה כנשרא" וגוו. -
ווײ אַזוי עס אִיז שײַך צו באָגנְבּֿעַנְעַן אָן
אָרִימָאן. - די וויכטיגקייט פון צוֹרִיךְ גְּרִיסָן
יעַדְן מענטש, וואָס ברענְגַּט צו אָחֶדֶת. - די
עשִׂירִים האַלְטָן זִיךְ גְּרוּיס צוֹלִיב זִיעַר
רייכְטוּהָם.

דעָר אַסְטְּרוֹאוֹצָעָר גָּאוֹן אָן צְדִיק - "ר' צְדֻוק זַיְעַ פָּוּן זַיְוַן
דוּר" אֵיזֶה מְסֻבֵּר די ווערטער פון הַיְלִיקָן קָאָזְוִיצָעָר מָגִיד: "די
נְשָׁמָה פָּנוּנָם מְעַנְטָשׁ קְומָטָפָן גָּאוֹר הַוִּיךְ אָן נְיִדְעָקָעַר בַּיִּ
אָרָאָפּ, דָּעַרְבָּעָר אָנְשָׁמָה וּוָאָס קְומָטָפָן אָנְיִדְעָרִיךְ אָרָט,
קָעָן נִישְׁטָפָאָרְשְׁטִיןָן עֲנִינִים וּוָאָס קְומָעָן פָּוּן אַהֲכָעָרָן אָרָט
וּוּ זַיְן שָׁוֹרַשְׁ נְשָׁמָה, דָּעַרְבָּעָר וּוָעָרָעָס לְעַרְנָטָדָעָם זַוְּהָר אֵיזֶה
"קָבְּ הַשְּׁרָ" פָּאָרְשְׁטִיִּיטָעָס בְּעַסְעָדָוּ וּוּזַעַן עַדְוּ וּוּאַלְטָעָס
גְּעוּוֹן גַּעֲלָרָונְטָן אַיְנָעָם זַוְּהָר אַלְיָין, וּוּיְילָדָעָר מַחְבָּרָפָן "קָבְּ
הַשְּׁרָ" הָאַט אָרְנִיגְעָגְבָן אֵיזֶה זַיְן סְפָר דָעָם כָּוֹה הַקְדּוֹשָׁה פָּוּן
זַיְן שָׁוֹרַשְׁ נְשָׁמָה, דָּעַרְבָּעָר קָעָן מְעַן נְתַעַרְוָר וּוָעָרָעָס מְעַרְדָּוָר
לְעַרְנָעָן דָעָם "קָבְּ הַשְּׁרָ" אַיְדָעָר דָעָם זַוְּהָר גַּוְּפָא.

אינהאלט

פון פרק פ"ד

- א. אין דעם פרק ווערט ערקלערט : אויב איינער גיט דייר שלום
און דו געבסט נישט צורייק שלום, ווערטstu גערופן אַ גוֹלָן.....ה
- ב. פיל מענטשן זענען נכשלאין דעם פרט
- ג. אויב מען ענטפערט צורייק שלום, וועלן די הערצער זיין
נאנט אײַנס מיטין אַנדערין
- ד. בפרט צו די אַרימע ליאיט זאל אַיר זאגען שלום

פרק פ"ד

אין דעם פרק וווערט ערקלערט: אויב אײַינער גיט דיַר שלום אונָן דוּ געבסט נישט צוריק שלום, וווערטו גערופֿן אַ גזֿלן.
א. כתיב אַסְטַּגְּבִּיהַ, ס'שטייט אין פֶּסֶק דָּעֵר נְבִיא זָגַט, וווען דוּ ווועסט זִיךְ דָּעָרְהַיְבֵן אַזְׂוִי הַוִּיךְ וּוֹי אַזְׂאָדְלָעֵר פְּלִיט, אַונָּן וווען דוּ ווועסט לִיגְגַּן דִּין נְעֵסֶט צְוִישָׁן דַּי שְׁטָעָרַן, פָּוֹן דָּאָרְטַּן ווּעַל אַיךְ דִּיךְ אַרְאָפּ נְעַמְּעַן, אַזְׂוִי זָגַט דָּעֵר באַשְׁעָפָר, זָגַט דָּעֵר מַחְבֵּר אַיךְ ווּעַל דעם פֶּסֶק מַפְרֵשׂ זַיִן עַל פִּי דָּרוֹשׁ. נָאָר אַיךְ ווּעַל פְּרִיעָר בְּרַעֲנָגָעַן אַ גִּמְרָא בְּרֻכּוֹת, דַּי גִּמְרָא זָגַט ווֹאָס מִיְּנִינְתּוֹ דָּעֵר פֶּסֶק וּאתָם בְּעָרְתָּמָה הַכְּרָם גּוֹלָת הַעַנִּי בְּבַתְּיכֶם", אַונָּן אַיר הַאָט אַוְיָסְגָּעוּרִימְטַ דעם ווַיַּיַּן גָּאָרְטַּן, אַיךְ גּוֹלִיט דעם עַנִּי אַין אַיְיָרָעַ הַיְּזָעָר? אוֹיבָר עַר אַיזְׂאָרִים ווֹאָס קָעַן מְעַן בַּי אִים גּוֹלְעָנָעַן, עַר הַאָט דַּאֲךְ קַיִן שָׁוָם זָאָד נִישְׁט? הַאָט רַבִּי חַלְבּוֹ גַּעַזְגַּט דַּאֲס אַיז גַּעַמְיִינְתּוֹ אַז דָּעֵר אַרְיִמְאָן גִּיט אַיְינָעָם שלום אַונָּן עַר גִּיט נִישְׁט צְוִיקָה שלום, וווערט עַר גַּעַרְפּוֹן גַּזְלָן.

פִּילְמַעְנְטָשָׁן זַעֲנָעָן נְכַשֵּׁל אַיְן דַּעַם פְּרַט

ב. והנה העון ההזה, אַיךְ האָב גַּעַזְעָן אַז אַיְן דַּי זִינְד ווּעָרָן נְכַשֵּׁל פִּילְמַעְנְטָשָׁן, אַז אַמִּיטְלָעֵר מַעְנְטָשָׁן גִּיט שלום צַו אַן עַוְשָׂר קַעַרְטַּה דָּעֵר עַוְשָׂר אַוּוֹקְזַּיִן פָּוֹנִים פָּוֹן אִים, מַכְלָשָׁכָן אַז אַז אַרְיִמְאָן גִּיט שלום צַו אַן עַוְשָׂר ווּילְעַר אַפִּילְוַוְוַיְלָן נִשְׁטָה קַוְקָן אַיְן זַיִן פָּנִים אַרְיִין אַונָּן עַר מַאֲכַט זִיךְ ווַיַּגְּלִיְיךְ עַר זַעַט אִים נִשְׁטָה, אַונָּן זַיְנָע אַוְיָרָעָן הַעֲרָן נִשְׁטָה. דָּעֵר וווערט גַּעַרְפּוֹן גַּזְלָן, אַונָּן דַּאֲס אַיז אלְצָהָפָן ווּוְעָגָן דַּי גַּרְוִיסְעַ גַּאוֹה ווֹאָס דָּעֵר עַוְשָׂר הַאָט דַּעְרָפְּאָר ווּילְעַר נִשְׁטָה עַנְטָפְּעָרָן שלום צַו אַמִּיטְלָעֵן מְאָן אַונָּן מַכְלָשָׁכָן צַו אַן אַרְיִמְאָן, אַונָּן מַחְמָתְדַּי גַּרְוִיסְעַ גַּאוֹה פָּוֹן דַּעַם עַוְשָׂר קַעַרְטַּה עַר זַיִן פָּנִים אַוּוֹקְזַּיִן אַז אַנְדָּעָר דִּיט אַונָּן דַּעְרָפְּאָר וווערט דָּעֵר אַרְיִמְאָן פַּאֲרַשְׁעָמָט, אַונָּן דַּי זַאֲךְ אַיז גַּלְיִידַּע ווַיַּדְעַר עַוְשָׂר אַיז אַן אַדְלָעֵר אַונָּן הַאָט צְוִויִּי קַעְפּ, אַיִן קָאָפּ דַּרְיִיט עַר

אין איז זייט און דיא צוועייטע קאָפּ דרייט ער אין דיא צוועייטע זייט. אונז אויף אַ מענטש ווֹאָס איז אַזָּא בעַל גואה וווערט אויף אַים געזאגט אויב דו ווועסט זיך אויפֿה הייבּן ווי אַן אַדְלָעֶר פֿון דָּאָרְטָן ווועל אַיך דִּיר אַראָפּוּנְעָמָעָן זָגָט הַשֵּׁם יְחִיבָּךְ, ווֹיְיל דַּעַר אוּבְּעָרְשָׁתָעָר אַיז הַכְּבָר פֿון אַלְעַ הַוִּיכָּעָ, ער ווֹיְיסְט אַלְעַ בְּאַהֲלָטָעָנָעָ זָאָכָן. ער מַאֲכָט נִידְעָרִיגָּעָ עַשְׂרִים ווֹאָס הַאַלְטָן זיך בעַל גואה אַן ער הַיִּבְט אויף דִּי נִידְעָרִיגָּעָ דָּאָס זָעָנָעָן דִּי אַרְיָמָעָ לִיְּיט. הַשֵּׁם יְתִבָּרְךְ ווּעַט מַאֲכָן אָז דַּעַר עַנִּי ווּעַט זִין אַין גִּיכָּן אָן עַוְשָׂר, אַן דַּעַר עַוְשָׂר ווּעַט אַרְיָים ווּעַרְן.

אויב מען ענטפערט צוריק שלום, ווועלן דיא הערצער זיין נאָנט אַיִינָס מִיטִּין אַנדְעָרִין

ג. על כֵּן אַנְיַ מִזְהִיר, דַּעֲרֵפָאָר בֵּין אַיךְ מַזְהִיר צוּ יַעֲדֵן בְּרַ דַּעַת ער יַעֲדֵעַ מַעֲנְטָשׁ ווֹאָס זָגָט אַים שְׁלָוָם זָאָל ער צּוּרִיק עַנְטְּפָעָרָן שְׁלָוָם. ווֹיְיל דַּעַמְּאָלָטָס ווּעָלָן דִּי הַעַרְצָעָר זִין נָאָנט אַיִינָס מִיטִּין אַנדְעָרִין, אַבָּעָר אָז דַּעַר עַוְשָׂר קָעָרְט אָס זִין הָאָרֶץ צָוָם אַרְיָמָאָן ווּעַט דַּעַר אַרְיָמָאָן שְׁרִיעָעָן מִיטָּא בִּיטָּעָר הָאָרֶץ צוּ הַשֵּׁם יְתִבָּרְךְ, אַן הַשֵּׁם יְתִבָּרְךְ ווּעַט בּוּוֹדָאי הַעֲרָן זִין גַּעַשְׁרִי ווֹיְיל ער אַיז דָּאָק אַ דַּעֲרַבְּאַרְעַמְּדִיגָּעָר בְּאַשְׁעָפָעָר, אַן אַיךְ הָאָב גַּעַזְעָן אָז עַס זָעָנָעָן דָּא מַעֲנְטָשָׁן מַחְמָת זַיְעָר עַשְׂרִיות הַאַלְטָן זִין זיך בעַל גואה אַן עַס אַיז דָּא מַעֲנְטָשָׁן ווֹאָס הַאַלְטָן זיך בעַל גואה פֿון ווּעָגָן זַיְעָר חַכְמָה, קָעָן מַעַן אוּפִיחַ זַיְיָ פָּאָרְט מַלְמָד זַכְוָת זִין דָּאָס זַיְיָ הַאֲבָן אַבְּיִסְלָמָה גואה ווּעָגָן זַיְעָר עַשְׂרִיות, אַדְעָר ווּעָגָן זַיְעָר חַכְמָה, אַבָּעָר דִּי מַעֲנְטָשָׁן ווֹאָס זָעָנָעָן אַרְיָים אַן הַאֲבָן נִישְׁתָּחָרָה אַן נִישְׁתָּקִין חַכְמָה אַן זָעָנָעָן אוּפִיךְ נִישְׁתָּקִין מִיוֹחָסִים אַן הַאֲבָן אַלְצָ גואה, אוּפִיךְ דִּי בֵּין אַיךְ נָאָק מַעַר בְּרוֹגָז. דָעַן פָּאָרוֹאָס זָאָלן זַיְיָ הַאֲבָן גואה.

בפרט צו אַרְיָמָע לִיְתַט זָאַלְט אַיר זָאָגָעָן שְׁלוֹם

ד. ע"כ אחוי, דערפֿאָר מײַנע ברידער אוֹן מײַן פֿריינְד קערט אָפּ פֿוֹן
די וועגן פֿוֹן גָּאוֹה, אוֹן אַיר זָאַלְט זָעָן צוּ רָעָדָן מֵיט
יעָדָן מענטש, אוֹן בְּפְרָט צוּ דִּי אַרְיָמָע לִיְתַט זָאַלְט אַיר זָאָגָעָן שְׁלוֹם, אוֹן
מֶכְלָשָׁן אָז אַיר זָעָנְט מַחְוִיב זַיִ צְרוּיקָן עַנְטַפְּעָרָן שְׁלוֹם אוֹן דֻּעָמָאלְטָס
וועט הַשָּׁם יַחֲבֹךְ וּוְאָס מַאֲכָט שְׁלוֹם צְוֹוִישָׁן זִינְעָן מְלָאָכִים, דָּעָר
אוּבְּעַרְשָׁטָעָר וּוְעַט טָאָן שְׁלוֹם צוּ אָוָן צוּ אַלְעָ אִידָּן אָמָן.

